

Unitat 13. Temps d'oci

Viatges	Accions	Vehicles
El bitllet	Accelerar	L'avió
L'itinerari	Alentir	L'automòbil / el cotxe
L'alberg	Aparcar	L'autobús
L'al·lotjament	Atropellar	L'avioneta
L'anada	Avançar	La bicicleta
La tornada	Parar	El camió
L'arribada	Frenar	L'helicòpter
L'eixida	Reduir	La moto
L'aterratge	Reparar	El taxi
L'equipatge	Xocar	El tramvia
El creuer	Traslladar	El tren
La duana	Travessar	El metro
El retard		El vaixell
La targeta postal		
El passaport		
El plànol		
El fullet		
El peatge		
El conductor / el xofer		

13.1 Present de subjuntiu

El present de subjuntiu serveix per a expressar accions irrealis o hipotètiques, ordres i instruccions negatives.

1. Verbs regulars

<i>1a conjugació</i>	<i>2a conjugació</i>	<i>3a conjugació (pura)</i>	<i>3a conjugació (incoativa)</i>
parle parles parle parlem parleu parlen	tema temes tema temem temeu temen	dorma dormes dorma dormim dormiu dormen	patisca patisques patisca patim patiu patisquen

2. Verbs irregulars 1a conjugació

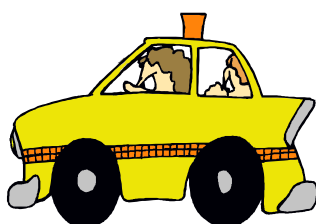
<i>Anar</i>	<i>Estar</i>
vaja vages vaja anem aneu vagen	estiga estigues estiga estiguem estiguen estiguen

3. Verbs irregulars de la 2a conjugació

Verbs velaritzats

<i>Prendre</i>	<i>Dir</i>
prenga prengues prenga prenguem prengueu prenguen	diga digues diga diguem digueu diguem

Noteu que aquests verbs tenen com a desinència la *-c* , precedida de vocal o *-n*, en la primera persona del singular del present d'indicatiu i sonoritzen en *-g-* en el present de subjuntiu.

<i>Meréixer</i>	<i>Viure</i>
meresca	visca
meresques	visques
meresca	visca
meresquem	visquem
meresqueu	visqueu
meresquen	visquen

Els verbs que presenten *-sc* en la primera persona del present d'indicatiu conserven la velarització sorda i alternen amb *qu* quan la vocal següent és una *e*.

PUNTUALITZACIONS

Altres verbs amb irregularitats especials.

<i>Present de subjuntiu</i>	
Ser	siga, sigues, siga, siguem, sigueu, siguem
Saber	sàpia, sàpies, sàpia, sapiem, sapieu, sàpien
Fer	faça, faces, faça, fem, feu, facen
Voler	vulga, vulgues, vulga, vulguem, vulgueu, vulguen
Haver	haja, hages, haja, hàgem, hàgeu, hagen
Veure	veja, veges, veja, vegem, vegeu, vegen
Tenir	tinga, tingues, tinga, tinguem, tingueu, tinguen
Poder	puga, pugues, puga, puguem, pugueu, puguen

13.1.1 Completeu les frases següents amb el present de subjuntiu dels verbs que hi ha entre parèntesis:

- a) M'agrada que Maria _____ (VENIR) a les excursions dels dissabtes!
- b) T'esperaré fins que arribes, encara que no _____ (PODER) dormir.
- c) Vull que vages a la pescateria i _____ (PORTAR) mig quilo d'aladroc.
- d) Quan tu _____ (ESTAR) treballant a Alacant, ens veurem tots els dies.
- e) No cal que Àssun _____ (FER) la redacció.
- f) Digues a Lluís que no _____ (PATIR) tant perquè no passarà res.
- g) Quan jo _____ (ANAR) a Barcelona vull veure la catedral.
- h) No crec que ells _____ (VOLER) anar a París amb cotxe.
- i) Ell mai no col·labora a casa, quan el veges li dius que _____ (BATRE) els ous per al pastís d'aquesta nit.
- j) Que ells _____ (ESCURAR) perquè nosaltres no tindrem temps.
- k) No ens agrada que tu _____ (ARRIBAR) tan tard a casa.
- l) Maria que _____ (FER) el dinar i tu _____ (PARAR) taula.
- m) No crec que la vaga _____ (SERVIR) de pressió per al govern.
- n) Encara que no m'ho _____ (MERÉIXER), em fa molta il·lusió el teu regal.
- o) Per favor Llorenç, paga les quotes endarrerides i no _____ (FER) cas de res més.

13.1.2 Llegiu el text següent, després, feu una ruta turística semblant (en un paisatge real o imaginari):

ALCOI

La ciutat d'Alcoi està situada a la foia d'Alcoi, envoltada de muntanyes i barrancs, i travessada pels rius Barxell i Molinar, la confluència dels quals forma el riu Serpis. Les característiques d'un terreny abrupte i una tipologia urbana bastant peculiar han motivat la construcció d'una sèrie de ponts d'èpoques diferents, distribuïts per tota la ciutat.

Font Roja

La serra del Carrascar de la Font Roja, situada entre els municipis d'Alcoi i Ibi, és l'autèntica joia de la natura de les nostres comarques. Constitueix un espai natural amb trets molt notables en el context valencià, ja que conserva una magnífica representació del primitiu bosc mixt de les muntanyes. Aquest bosc representa l'exemple més extens i millor conservat d'aquest tipus d'ecosistemes i, per això, el seu valor i interès són excepcionals. Com a conseqüència de la bona conservació del bosc, la fauna troba a la serra un magnífic recer. Hi destaca la comunitat d'espècies que requereixen medis forestals per a sobreviure, com molts mamífers carnívors (la geneta, el teixó...) i aus de bosc (pica-soques...); moltes d'aquestes espècies troben en aquest paratge l'únic hàbitat apropiat per a sobreviure en molts quilòmetres a la redona. Aquest carrascar suposa un exemple de conservació i bona gestió en l'aprofitament de l'ecosistema forestal.

Preventori

És una zona de descans que està situada als contraforts de la serra de Mariola, enclavada just al peu del turó de Sant Cristòfol. La part inferior és una zona d'ombra quasi perpètua, molt fresca, idònia per als rigors de l'estiu. En la zona principal, en la part superior, el més destacat és la presència d'una font amb aigua que raja d'un brollador situat a uns quants metres. Aquesta aigua és conduïda fins a una petita bassa en la qual es renova constantment, de manera que es manté a una temperatura ben baixa.

BANYERES DE MARIOLA

Aquesta població és la que està situada a major altitud de totes les comarques. Té una configuració de carrers costeruts que culminen en l'esvelta i blanca ermita del Sant Crist. El nucli antic conserva magnífics exemplars d'arquitectura medieval, com el castell d'origen almohade, seu del Museu de la Festa.

Aquesta població es troba molt pròxima a la serra de Mariola, de gran importància ambiental, coneguda per la gran riquesa botànica i l'abundància de fonts i brolladors.

Molí de l'ombria

Es tracta d'un racó preciós a la falda nord-oest de la serra de la Fontanella i a la vora del riu Vinalopó, en un punt del riu que es troba en un magnífic estat de conservació, molt a prop del naixement. Té un cabal continu d'aigües transparents que porta fins a un paratge de gran riquesa i interès.

Als voltants podrem admirar un bosc de pi blanc i grans exemplars d'alzina. A més, en els diversos abancalaments trobarem exemplars d'espècies com el xop, el freixe, l'om i el lledoner.

AGRES

Agres és un poble de cases apinyades i carrers estrets, laberíntics i de gran pendent, amb bons accessos a la serra de Mariola. En el centre antic abunden les fonts. La principal ocupació del poble és l'agricultura, dedicada sobretot al cultiu de l'ametla, la poma i la bresquilla.

Caves d'Agres

A partir del segle XVI l'ús de la neu es va generalitzar ja fóra per a refrescar begudes o per a mantenir frescos els aliments en els calorosos estius mediterranis. La demanda de neu va donar lloc a una intensa activitat de recol·lecció, emmagatzematge, transport i comercialització que, a la nostra comarca i sobretot a pobles com Ibi i Agres, va esdevenir una important activitat econòmica que es va mantenir fins a l'inici d'aquest segle. El comerç de la neu va sembrar les nostres muntanyes de pous, caves i casetes de la neu, construccions destinades a emmagatzemar la neu i afavorir la seua conservació per a l'estiu.

MURO

Aquesta localitat té diversos paratges interessants entre els quals destaquen els Fontanars, la penya del Frare, la serra de Turballos i el barranc de la Quebrantada, que arriba fins al puig del Montcabrer.

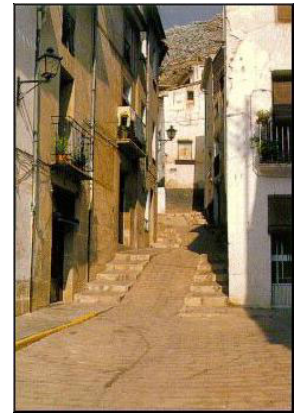
Font del Baladre

L'àrea de descans de la font del Baladre es troba al llit del riu Algar, al paratge conegut com l'Estret d'Agres. S'han fet obres al voltant de la font, al costat del riu, sempre amb aigua, on hi ha una petita presa. Els marges del riu estan poblats de grans xops, entre els quals apareixen també alzines i pins.

Des d'aquest paratge s'observa una magnífica panoràmica dels contraforts de la serra de Mariola, amb impressionants desnivells que coronen densos boscos de pins. En aquesta zona s'inicia una senda que va paral·lela al llit del riu.

COCENTAINA

És la capital del Comtat, comarca molt marcada per la presència d'alqueries àrabs i, després de la conquesta de la vila pel mateix Jaume I, per alqueries morisques. S'ubica al peu del Montcabrer, sota la protecció del castell medieval de Sant Cristòfol. Cal destacar el palau comtal i l'ermita de Sant Cristòfol, del segle XV, com també el convent de les clarisses i les restes de les muralles medievals.

El palau comtal

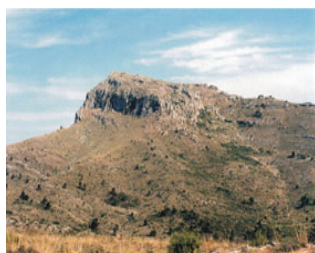
El palau comtal és un edifici de planta quadrada i quatre torres angulars. Es tracta de l'antiga casa de la senyoria, fortament remodelada pels comtes en els segles XV i XVI, una remodelació que va elevar l'alçària de l'edifici i hi donà l'actual aspecte goticorenaixentista. A la monumentalitat del palau contribueixen les torres majors, originàriament quatre (una en cada cantó del recinte), però actualment sols en queden tres. Cal destacar també el pòrtic renaixentista del pati i la façana principal amb grans balconcs.

El castell

El grandios impacte visual d'aquesta localitat és realment la torrassa situada al cim, identificada popularment com el castell de Cocentaina. A l'interior de la torre hi ha un pati davanter i una divisió en dues plantes cobertes per una volta de mig canó. A la part baixa del recinte hi ha les restes d'una torreta, anomenada Torrejó, que té un parell de troneres.

Senda de la font de les Huit Piletas (pujada a Montcabrer)

Des de Cocentaina, i seguint el vessant est de Mariola, podeu fer una de les excursions clàssiques en aquesta serra: l'ascensió al pic de Montcabrer a través de la senda coneguda com camí de les Huit Piletas. En realitat, part d'aquesta senda és una de les vies usades tradicionalment pels pastors per a traslladar el seus ramats.

El primer punt interessant en la senda és la penya Banyada, un encisador paisatge dominat per la presència de l'aigua, que hi brolla per diverses fonts. La primera, la fonteta de Borràs es troba a la dreta del camí; a l'esquerra, i un poc més amunt, apareix la font del Racó de Malacabra. Finalment, la font de la penya Banyada es troba uns pocs metres més avant seguint el camí; és característica la seua obertura en la roca, tot formant una petita cova. Uns minuts després i pel mateix camí es troba la font de les Huit Piletas, habilitada com a àrea recreativa, on hi ha paellers, bancs i taules. La vegetació és variada i hi podem veure pins i carrasques joves. Una petita pineda dóna ombra

a la font. El traçat de la senda continua ascendint fins a la font de l'Esquerola. Aquesta font brolla a l'esquerra del camí, al peu d'una penya coberta d'heura. Finalment, la font de Sanxo, fàcilment distingible a distància pels àlbers que hi donen ombra, tanca aquest tram.

Pic de Montcabrer

L'alt de Montcabrer destaca sobre l'enlairat paisatge de Mariola i és, amb els seus 1.389 m, el cim principal de la serra i un dels més importants de les comarques del migjorn valencià. L'entorn immediat del pic es troba quasi completament desforestat, per culpa de l'acció dels éssers humans i els ramats. Aquest cim constitueix una zona botànica de primera magnitud, ja que alberga una notable representació de la flora i la vegetació característiques de la muntanya mediterrània.

PENÀGUILA

Té una gran importància històrica. El castell va ser pres personalment per Jaume I al cabdill Al-Azraq. Posteriorment va ser assetjada per les tropes castellanes de Pere I el Cruel, que van ser derrotades, un fet que va motivar que el rei concedira a Penàguila el privilegi de ser vila reial i tenir vot en les Corts del Regne de València.

Jardí de Santos

Aquest jardí té una antiguitat de 200 anys i, quan va ser inaugurat, va obtenir el tercer premi de l'Estat espanyol de jardins botànics. Té un laberint fet de teixos i xiprers, amb un gran cedre central. A més a més, el jardí disposa d'un estany, una cova artificial, un antic hivernacle i un pavelló d'esplai. En conjunt, és un racó que sorprén el visitant pel disseny, la vegetació i els passejos.

13.2 Perífrasis verbals d'obligació

Expressen l'obligació o la necessitat de fer una cosa.

a) Obligació personal (subjecte conegut):

haver de + infinitiu: Pere enguany ha d'estudiar molt.

b) Obligació impersonal (subjecte indeterminat):

caldre + infinitiu: Cal fer esport tots els dies.

Així s'ha d'evitar el calc de les construccions següents:

a) Tenir que

b) Haver-hi que

c) Ser precis

~~Tens que~~ anar al mercat.

~~Has d'anar~~ al mercat.

~~Hi ha que~~ comprar cada dia.

Cal comprar cada dia.

13.2.1 Com que ja podeu donar consells, què ens recomaneu que ens emportem quan anem a:

1. A la platja: *cal portar-hi...*
2. A la muntanya...
3. Al gimnàs...
4. A la selva...
5. A la lluna...
6. Al Carib...

13.2.2 Poseu la perífrasi en forma personal corresponent al verb que hi ha entre parèntesis:

- a) Nosaltres _____ (TREBALLAR) més si volem tenir vacances durant el mes d'agost.
- b) Pep i Carles _____ (ANAR) a recollir-me a l'aeroport.
- c) Tu _____ (FER) el llit abans d'anar-te'n a treballar.
- d) Si vosaltres voleu anar al teatre _____ (COMPRAR) les entrades demà sens falta.
- e) Jo _____ (PRENDRE) mesures de seguretat per a evitar que em roben.
- f) Encara que no pugues anar al casament, _____ (COMPRAR) un regal.
- g) Aquest estiu _____ (LLEGIR) els llibres que em vas recomanar.
- h) Si voleu créixer, _____ (MENJAR) molta verdura.
- i) Per a anar de viatge _____ (PREPARAR) la maleta amb temps suficient.
- j) Tots nosaltres _____ (RECICLAR) el paper i el vidre.
- k) No podeu deixar el cotxe davant del gual, _____ (APARCAR) a la plaça de la Font.
- l) Si vols anar de viatge a Mèxic, _____ (ESTALVIAR) bastants diners.

13.2.3 Llegiu el text següent i a continuació el comentarem:

Llegir com a càstig?

Una obra literària és una invitació al plaer, no una imposició

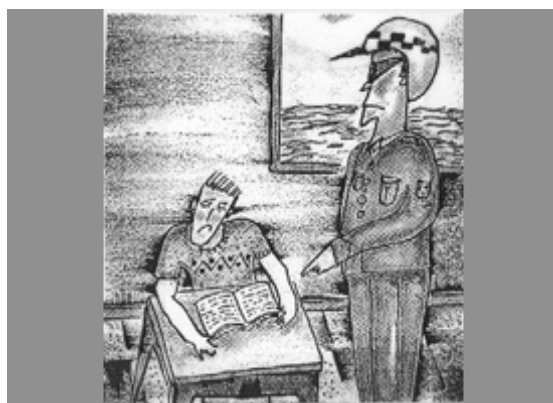
Diuen que després de Sant Jordi, un dia en què les nostres ciutats es transformen i els llibres protagonitzen el món, l'interès per la compra de llibres es fa molt més lent o, fins i tot, es paralitza

Mai no ho he acabat d'entendre, perquè l'estiu em sembla una estació magnífica per a llegir. Els dies claríssim afavoreixen que les hores es multipliquen i ens facen creure que tenim temps, que la vida s'allarga. Llegir en una terrassa, damunt l'arena de la platja, vora el mar, en una cadira d'aquell bar tranquil on ens hem decidit a asseure'ns alguna vesprada, en un banc del parc o del jardí que hi ha a la vora de la faena, a casa, quan el sol ja no crema amb tanta força i podem obrir les finestres, perquè hi entre la fresca.

Encara que, si ens aturem a pensar-hi, qualsevol estació afavoreix el desig de lectura. L'hivern, amb el fred a la porta, ens convida a arrecerar-nos en els llibres amics, a buscar respostes, a intentar viure mil vides a través de les històries, ajudant-nos a oblidar que tenim una vida sola. En la tardor i la primavera els llibres són la millor descoberta, perquè ens expliquen totes les metamorfosis i ens acosten als cicles del temps.

Els llibres, que són fascinadors com la vida, ens ofereixen massa possibilitats de descoberta perquè les deixem passar de llarg. Em pregunto què se n'han fet d'aquells hàbits de lectura que acompanyaven la vida dels joves i dels vells.

Hi ha qui no diferencia entre comprar un llibre i llegir-lo. Greu error: la majoria de la gent no llegeix gairebé mai, exceptuant els anuncis de les tanques publicitàries, les revistes del cor i algun diari. Prefereixen les imatges a les paraules.

Molta gent no ha llegit gaires llibres en la seua vida. Potser en compraran mitja dotzena per alegrar els prestatges de la sala. N'hi haurà uns altres, estranya minoria, que es declararan habitants fidels de la galàxia Gutenberg.

Molts ignoren que llegir és com enamorar-se. És descobrir la sorpresa i el desconcert, entrar en un camí que ens atrau, provar d'entendre el món, els altres, nosaltres mateixos. Llegir és aprenentatge i plaer, com una conquesta quotidiana que ens ensenya que en la dificultat, en el repte que amaguen les coses difícils, es troba la clau dels millors somnis. El que no es pot acceptar és considerar que *llegir és una càstig*. De la mateixa manera que el cor no coneix regles ni imposicions i ningú no s'enamora per decret, la lectura tampoc no ha d'obeir a una sensació de càstig, sinó que és sempre fruit de la descoberta individual i lliure.

Maria de la Pau Janer, *Avui*, 20-6-98
(adaptació)

13.2.4 Enquesta. Contesteu les preguntes que hi ha a continuació:

- a) En quines condicions t'agrada llegir una carta d'un amic o amiga, una revista, un llibre, etc.?

On? A quin lloc? A quina habitació?

Quan? Al matí? A la vesprada?

Com? Dret, assegut, ajagut? Amb música o sense?

- b) Quins tipus de publicacions periòdiques llegeixes?

- ☐ D'informació general
- ☐ Esportives
- ☐ Premsa del cor
- ☐ Polítiques
- ☐ Científiques
- ☐ Humorístiques
- ☐ D'informació general
- ☐ D'informació musical

- c) Quins temes t'interessen més?

- d) Quina classe de textos literaris llegeixes?

- ☐ Novel·la
- ☐ Narració breu (contes)
- ☐ Poesia
- ☐ Teatre
- ☐ Altres
- ☐ Cap

- e) Quins autors t'agraden més?

- f) En quines llengües llegeixes?

13.3 L'oratge

L'aiguaneu La pluja La neu El vent La boira El ruixat / el xàfec La rosada La calitja La xafogor La tempesta El plugim L'arc de Sant Martí La granissada / la calamarsada La volva / el foc de neu La pedra La pedregada La ventada La calda El tro El núvol El raig	Els vents La tramuntana El migjorn El gregal El ponent El mestral El llebeig El xaloc Accions Ennuvolar-se Tronar Plovisquejar Pedregar Llampegar
--	--

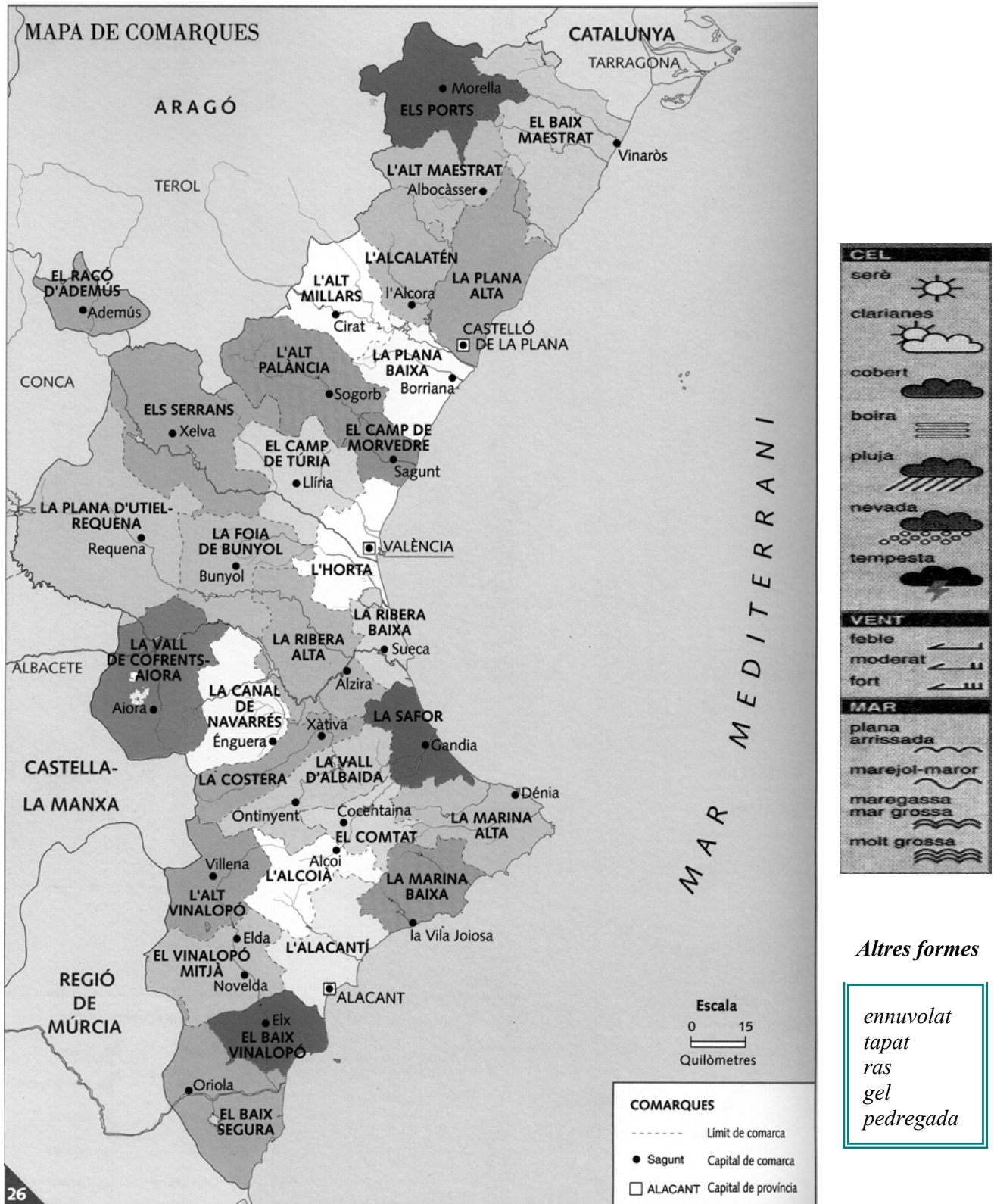

13.3.1 Continueu aquesta previsió meteorològica per a avui a la nit i per a demà. Després avanceu també la previsió per a la pròxima setmana. Ajudeu-vos del vocabulari següent:

a poqueta nit, a sol post, al migdia, a mitjan matí, al voltant de..., a la matinada, xàfec, ruixat, plovisquejar, pedregar, llampegar, xaloc, migjorn, gregal, llebeig, llevat, ponent, tramuntana, mestral.

“Avui a mitjan vesprada els núvols entraran per les comarques de ponent i hi haurà algun ruixat esporàdic; cap a la nit...”

13.3.2 Col·loqueu els símbols climàtics en el mapa següent i després expliqueu el temps que farà

13.3.3 ✎ Completeu les frases que teniu a continuació amb els mots següents:

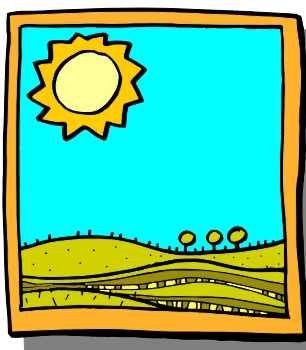
l'arc de Sant Martí, volves, gel, plugim/plovisqueig, una borrasca, la pedregada, calor/calitja/xafogor, un llamp, rosada

1. _____ farà malbé la collita.
2. Hi haurà _____ situada al golf de Lleó.
3. Quan acabarà de ploure, eixirà _____.
4. Aquest arbre, el va esgarrar _____.
5. Vigila anant amb cotxe, que en algunes revoltes trobaràs _____.
6. Fa una _____ que passaràs el dia en la dutxa.
7. No agafe el paraigua, només farà un _____.
8. Els camps, plens de _____, semblaran nevats.
9. Han caigut algunes _____ de neu, però no quallaran.

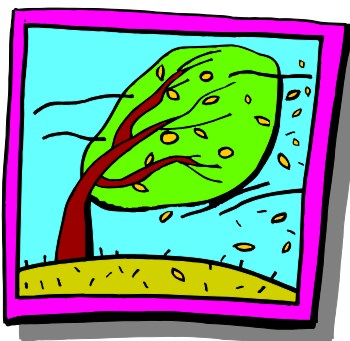

13.3.4 ✎ Segons aquestes imatges, quin temps fa?

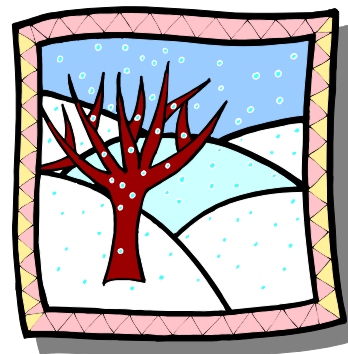

13.3.5 🧑🏻 El naufragi

El vaixell on realitzàveu el vostre creuer, increïblement car, per la Mediterrània s'ha afonat. Encara que sembla mentida heu anat a parar a una illa i una zona que sembla apta per al conreu. Com que és bastant verda, suposeu que les precipitacions al llarg de l'any deuen ser abundants. Únicament podeu traure del vaixell tres objectes. Quins agafareu? Feu una bona tria!

Llista d'objectes que podeu elegir

- ✓ Un equip complet de pesca
- ✓ Dues pales i dos pics de jardineria
- ✓ Tres raquetes de tennis i vint pilotes
- ✓ Dues guitarres
- ✓ Vint pastilles de sabó
- ✓ El quadre de *La Gioconda*
- ✓ Deu pel·lícules eròtiques i un projector de piles
- ✓ Vint litres d'oli d'oliva
- ✓ Una imatge religiosa
- ✓ Un quilo de marihuana
- ✓ Una vaca i un bou
- ✓ Cent caixes de diverses conserves
- ✓ Cent llibres de literatura clàssica
- ✓ Cent botelles de begudes alcohòliques
- ✓ Un Jeep nou
- ✓ Una barca de rem
- ✓ Seixanta barres de pa
- ✓ Cent caps de mistos
- ✓ Una càmera digital
- ✓ Un cavall de sis anys
- ✓ Una bona quantitat de penicilina
- ✓ Cent paquets de tabac
- ✓ Dues caps de d'anticonceptius
- ✓ Els millors compactes d'Operación Triunfo
- ✓ Material de bellesa facial
- ✓ Llavors de diversa mena
- ✓ Un ordinador portàtil
- ✓ La Play Station
- ✓ Cinc armaris plens de roba
- ✓ Un fusell i cent bales
- ✓ Dues tendes de campanya
- ✓ Tres llits molt còmodes
- ✓ La col·lecció de pel·lícules de Marisol
- ✓ Una bateria de cuina
- ✓ Vint pollastres i una gallina
- ✓ Els vídeos de la sèrie Supervivientes

